

VERZONDEN 27 JUN 2019

PROVINCIE :: UTRECHT

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	27 juni 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-0839	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81EE8B43	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	11 april 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - kaart planlocatie - maatregelen aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing Wnb flats Duivenwal 1- 267 te Veenendaal

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 11 april 2019 van BOOT organiserend ingenieursburo, namens Patrimonium Woonservice, om ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, voor de periode **van 15 oktober 2019 tot en met 31 december 2020**.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het nemen van energiebesparende maatregelen in twee flats en een woning aan de Duivenwal 1 tot 267 te Veenendaal. De maatregelen bestaan uit het isoleren van de gevels en het dak en het vervangen van de vensters. Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 15 oktober 2019 tot en met 31 december 2020.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 27 mei 2019, 3 juni 2019 en 17 juni 2019 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er zijn drie zomer- en paarverblijfplaatsen en twee paarverblijfplaatsen van de soort vastgesteld. Ook zijn er twee winterverblijfplaatsen (met een geschatte hoeveelheid van 100 tot 200 exemplaren) van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in het plangebied (zie onderstaande afbeeldingen voor de locaties in de bebouwing).

Door de werkzaamheden zullen deze verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Door pas in het voorjaar van 2020 te starten met de werkzaamheden wordt de kwetsbare winterperiode van de soort ontzien. De alternatieve verblijfplaatsen voor de winterfunctie worden gerealiseerd in de vorm van maatwerkvoorzieningen op twee locaties. Het betreft de technische ruimte bovenin het oostelijk trappenhuis van de Duivenwal I (Vaarthof) en de technische ruimte bovenin het trappenhuis van de Duivenwal II (Vaartzicht). Deze voorzieningen worden gerealiseerd voorafgaand aan de zwermperiode van 2019 (vóór augustus). De vleermuizen krijgen dan vanaf half augustus (zwermperiode) dit jaar de tijd om de alternatieve verblijfplaatsen te ontdekken, terwijl de huidige winterverblijfplaatsen nog beschikbaar zijn. De werking en functionaliteit van de alternatieve verblijfplaatsen zal worden gemonitord. Als tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de zomer- en paarverblijfplaatsen worden in juli/augustus/september 2019 20 vleermuiskasten opgehangen in het plangebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden (zie figuur 2 van de aanvullingen op de aanvraag van 17 juni 2019). Bij bepaling van de beste

locatie voor de kasten is gekozen voor delen van de gebouwen die niet bij de isolatie betrokken zijn namelijk de liftkokers en de balkons. Voorafgaand aan de werkzaamheden in het voorjaar van 2020 worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt door het afsluiten van een deel van de open stootvoegen en het aanbrengen van exclusion flaps bij de resterende uitvliegopeningen. Tijdens het uitvoeren van de isolatiewerkzaamheden worden tevens 20 permanente voorzieningen gebouwd in de vorm van (geschakelde en niet-geschakelde) inbouwkasten, als alternatief voor de zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het plangebied (zie figuur 1 van de aanvullingen op de aanvraag van 17 juni 2019). Desondanks kan niet voorkomen worden dat (door de verborgen levensstijl van de soort en de verschillende verblijfsfuncties binnen het plangebied voor de soort) er gewone dwergvleermuizen worden gedood, verstoord en dat er verblijfplaatsen van de soort worden beschadigd en/of vernield. Hiervoor is dan ook een ontheffing nodig.

De gewone dwergvleermuis is een algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort. Het plangebied speelt geen sleutelrol in het netwerk van de gewone dwergvleermuis in Veenendaal. De winterverblijfplaatsen zijn relatief klein en in de omgeving zijn verschillende vergelijkbare winterverblijven gevonden. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

In 2015 is het klimaatakkoord van Parijs gesloten wat heeft geleid tot het huidige Nationaal Klimaatakkoord. Onderdeel hiervan is het verduurzamen van bestaande bebouwing en het terugdringen van de CO₂-uitstoot. De rijksoverheid heeft in dit kader met de woningcorporaties afgesproken dat de woningvoorraad in 2021 gemiddeld energielabel B heeft en in 2050 energieneutraal is. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het verlagen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonlasten. Energiebesparing draagt bij aan de betaalbaarheid van de huurwoning, wat de koopkracht van de huurder met lagere inkomens ten goede komt (sociale huursegment). De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen waardoor er minder emissies zijn van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid.

De betrokken woningen in het plangebied zijn nauwelijks geïsoleerd (op dubbel glas na) en voldoen volstrekt niet aan de opgelegde norm. De te renoveren flats zijn daarnaast verouderd en raken potentieel in verval wanneer geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Warme lucht die ontsnapt via koudebruggen kan zorgen voor een extra verbruik. De warme lucht zal op haar beurt ook condenseren wat zorgt voor schimmelplekken. Vocht in huis vormt daardoor ook een bedreiging voor de gezondheid. Mensen kunnen gezondheidsklachten ondervinden door vocht in de woning. Vocht bevordert de ontwikkeling van schimmels, bacteriën en huismijt, die een bedreiging vormen voor de gezondheid van de bewoners. Wetenschappelijke studies bij adolescenten die ademhalingsstoornissen hebben, tonen aan dat 83% van de gevallen van astma, astmatische bronchitis en chronische bronchitis en 87% van de gevallen van chronische neusverkoudheid, voorkomen bij adolescenten die in vochtige huizen wonen. (bron: www.perfectkeur.nl). In ander onderzoek is daarnaast een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is waarschijnlijk dat schimmels een rol spelen in de relatie tussen vochtige woningen en gezondheidseffecten, maar een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt nog (bron: www.rivm.nl).

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om het doden, verstoren en beschadigen/vernielen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatie specifiek. Er zijn derhalve geen alternatieve locaties voor uitvoering van het plan in beschouwing genomen. De daken van alle woningen in het plangebied en de spouwmuren zijn niet of onvoldoende geïsoleerd. De woningen van corporaties moeten vóór 2021 een energie-index hebben die ligt tussen de 1,2 en 1,4. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de wanden en het dak van de woningen te isoleren. Er zijn hier geen andere of betere methoden toe te passen om dit doel te realiseren waarbij de verblijven van aangevraagde soorten in stand kunnen blijven. De renovatiewerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden of er wordt voor

gezorgd dat vooraf alternatieven beschikbaar zijn en werkende maatregelen worden genomen. Na uitvoering van de werkzaamheden zal het gebied daarom wederom geschikt zijn voor gewone dwergvleermuis.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
naamsken

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

naar aanleiding van het verzoek van BOOT organiserend ingenieursburo op 11 april 2019 en de aanvullingen hierop van 27 mei 2019, 3 juni 2019 en 17 juni 2019, namens Patrimonium Woonservice, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting Patrimonium woonservice

Adres: Postbus 91

Postcode en woonplaats: 3900 AB Veenendaal

Ontheffing 81EE8B43 voor het tijdvak van: 15 oktober 2019 tot en met 31 december 2020

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Duivenwal 1-267 te Veenendaal (zie bijlage 1 bij dit besluit).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. Daarnaast dient u hierin vast te leggen tegen welke ecologische problemen u bent aangelopen en de wijze waarop deze zijn opgelost. In het logboek worden tevens de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 10 tot en met 23, geregistreerd.
9. Na afronding van de werkzaamheden dient u het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 7 van het Activiteitenplan van 2 april 2019 en de aanvullingen op de aanvraag van 27 mei 2019 en 17 juni 2019 (zie bijlage 2 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
11. In aanvulling hierop en ter correctie: de werkzaamheden worden uitgevoerd in het voorjaar van 2020 na half april (na de winterperiode van de gewone dwergvleermuis). De exacte datum en het tijdstip hangen af van de klimatologische omstandigheden. Er dient gewacht te worden totdat de vleermuizen de winterverblijfplaatsen verlaten hebben. Het tijdstip dat de werkzaamheden kunnen aanvangen is ter beoordeling van een ecologisch deskundige.
12. De mitigerende maatregelen die dienen als alternatief voor de winterverblijfplaatsen dienen gerealiseerd te zijn vóór 1 augustus 2019.
13. Er mag niet begonnen worden met de werkzaamheden (met een negatief effect op de zomer- en paarverblijfplaatsen) totdat de geldende gewenningsperioden voor de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen verstreken zijn.
14. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen tot ruim na de realisatie van de permanente verblijfplaatsen te blijven hangen. Deze periode dient voldoende te zijn om te voldoen aan de geldende gewenningsperioden voor zomer- en paarverblijfplaatsen.
15. De monitoring dient als doel te hebben om het succes van de maatregelen te bepalen en om indien nodig aanvullende maatregelen te treffen.
16. De monitoring vindt plaats door:
 - a. visuele controle in de kasten en/of door het zoeken naar uitwerpselen onder de kasten;
 - b. de controle van de aanwezigheid van vleermuizen tijdens de winterperiode (november tot april);
 - c. de controle van de zwermactiviteit van de gewone dwergvleermuis in de periode van augustus tot begin september, met een batdetector.
17. De monitoringsgegevens dienen te worden verwerkt in een monitoringsrapport en in de maand april te worden aangeleverd aan de provincie Utrecht. Het eerste monitoringsrapport dient in 2020 te worden aangeleverd. Er dient drie jaar achtereenvolgend te worden gemonitord en de rapporten hiervan dienen tevens te worden opgestuurd.
18. In de rapportage dienen duidelijke conclusies vermeld te worden over de resultaten van de uitgevoerde inventarisaties.
19. Op basis van die gegevens kan zo nodig worden opgeschaald met aanvullende maatregelen die met het bevoegd gezag afgestemd worden.
20. Bij de monitoring dient gebruik te worden gemaakt van de meest recente methoden, modellen, technieken en informatie.
21. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient minimaal drie dagen - met gunstige weersomstandigheden - gewacht te worden met het uitvoeren van de werkzaamheden.
22. Voorafgaand aan de werkzaamheden, waarbij verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan, dient door een deskundig ecooloog gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn.
23. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze deskundige dient in ieder geval ook aanwezig te zijn bij het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen en de start van de isolatiewerkzaamheden.
24. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
25. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1 Kaart planlocatie

Figuur 2. Luchtfoto plangebied met projectgrens in rood. Bron: prov. Utrecht.

7 Effectanalyse en maatregelen Gewone dwergvleermuis

7.1 Effecten Gewone dwergvleermuis

De ingreep leidt tot verlies van drie paarverblijven, vijf kleine zomerverblijven en een massawinterverblijf van de Gewone dwergvleermuis.

Effecten zomer- en paarverblijven

De effecten met betrekking tot de paar- en zomerverblijven zijn van lokale aard, omdat in Veenendaal tientallen van dergelijke verblijven zijn te verwachten. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de kwetsbare perioden en voor aanvang vleermuiswerende maatregelen worden uitgevoerd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie paar- en klein zomerverblijf gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis. De geplande energetische maatregelen hebben alleen betrekking op de flats. Het buitengebied rond de flats blijft onveranderd. Er verdwijnt dus ook geen openbaar groen of tuinbeplanting. Een negatief effect op foeragegebied van vleermuizen is daarom uit te sluiten.

Effecten massawinterverblijf

Het gevonden winterverblijf is relatief klein en in een straal van 800 meter zijn zeven andere winterverblijven gevonden, waarvan één binnen 300 meter van het plangebied. Van deze zeven locaties zijn er vijf vergelijkbaar in grootte met die in het plangebied. Op grond hiervan is geconcludeerd dat het winterverblijf in het plangebied geen sleutelrol vervult in Veenendaal en omgeving. Directe verstoring van overwinteraars en sterfte zijn niet aan de orde, omdat vleermuiswerende maatregelen voor de kwetsbare perioden worden getroffen. Vanwege de aard van een winterverblijf is het onmogelijk om de renovatie zonder enige verstoring uit te voeren. Wel kan ervoor worden gezorgd dat het gebouw de mogelijkheid blijft bieden om te overwinteren. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van winterverblijven voor Gewone dwergvleermuis.

7.2 Mitigatie Gewone dwergvleermuis

Er worden drie maatregelen genomen om negatieve effecten op de soort tijdens en na de uitvoering van het project te voorkomen. Ten eerste wordt rekening gehouden met kwetsbare periodes. Ten tweede wordt vleermuisvriendelijk gewerkt om eventueel aanwezige dieren de tijd te geven om een alternatief te zoeken. Ten derde worden permanente voorzieningen in de directe omgeving gerealiseerd om de beschikbaarheid van verblijfplaatsen op de locatie te waarborgen.

7.2.1. Ontzien kwetsbare periodes

Bij uitvoering wordt rekening gehouden met kwetsbare periodes (zie onderstaande tabel). De compenserende maatregelen zullen in de periode april-juni 2019 aangebracht worden, zodat vervanging tijdig beschikbaar is. Uitvoering van activiteiten welke invloed hebben op verblijfplaatsen vinden plaats na 15 oktober 2019. Werende maatregelen worden tussen 15 oktober en

eind oktober 2019 getroffen, wanneer de dieren actief zijn, zodat eventueel aanwezige dieren in staat zijn een alternatief te zoeken.

Seizoen	Kritische periode	Uitvoering	Opmerking
Zomerverblijf	geen	Vanaf half oktober 2019	Vooraf lerende maatregelen Alternatieven ten behoeve van seizoen 2020 ruimschoots van tevoren beschikbaar (april-juni 2019)
Paarverblijf	15 aug - 15 okt	Vanaf half oktober 2019	Vooraf lerende maatregelen Alternatieven ten behoeve van seizoen 2020 ruimschoots van tevoren beschikbaar (april-juni 2019)
Massawinterverblijf	Nov. - mrt	Vanaf half oktober 2019	Vooraf lerende maatregelen Alternatieven ten behoeve van seizoen 2019-2020 ruimschoots van tevoren beschikbaar (april-juni 2019)
Massa winterverblijf - zwemmen	15 aug - 15 sept	Vanaf half oktober 2019	Vooraf lerende maatregelen Alternatieven ten behoeve van seizoen 2019-2020 en voor zwemperiode 2019 (augustus) ruimschoots van tevoren beschikbaar (april-juni 2019)

7.2.2. Lerende maatregelen

De betrokken flats beschikken over open stootvoegen. De volgende vlemuislerende maatregelen worden voor aanvang van de spouwisolatie genomen:

- Van elk gevelcompartiment worden de stootvoegen afgesloten m.u.v. enkele stootvoegen die van een exclusion flap worden voorzien.
- De maatregelen worden tussen 15 oktober en 1 november genomen bij een gunstige weersverwachting.
- Na het nemen van bovenstaande maatregelen wordt minimaal drie dagen gewacht voordat met spouwisolatie wordt begonnen.
- In de tussentijdse periode bedraagt de avondtemperatuur minimaal 7°C.
- Wanneer tijdens het project onverhoopt vlemuisen worden aangetroffen wordt direct een vlemuisdeskundige ingeschakeld.

7.2.3. Permanente voorzieningen

Zomer en paarverblijven

Verblijfplaatsen bevinden zich vaak in west- en zuidgevels, omdat die het warmst zijn. Het is gebruikelijk om de mitigerende maatregel zo mogelijk te treffen op of dichtbij de oorspronkelijke locaties van de verblijfplaatsen. Daarom dienen de voorzieningen min of meer op dezelfde locaties te worden aangebracht zoals aangegeven in figuur 8 t/m 11. Het is aan te bevelen om ook een voorziening aan te brengen in de westgevel in het midden van flat Vaartzicht (fig. 7). Deze gevel is vergelijkbaar met de gevel van verblijf nr. 4 en 5 en mogelijk bevond zich hier in mei ook een klein zomerverblijf. Een voorziening op deze locatie vergroot de variatie in aangeboden voorzieningen. De voorzieningen worden aangebracht tussen de derde en de vijfde woonlaag (fig. 17-23).

Als vervanging van de verblijven wordt de inbouwsteen Vivara Pro IB VL 01 toegepast met één invliegopening en één of twee gekoppelde inbouwstenen. Door het koppelen van stenen zijn ze ook geschikt als kraamverblijf. De meerkosten hiervan zijn gering terwijl het de potentie van de locatie vergroot.

Het was gebruikelijk om verblijfplaatsen in viervoud te mitigeren. In het recent verschenen kennisdocument Gewone dwergvleermuis van de provincies is dit losgelaten en wordt het afhankelijk gesteld aan de potenties van het gebied. Beide flats bieden een groot aantal potentiële verblijfplaatsen met verschillende exposities. Al deze locaties gaan verloren door het isoleren van de spouw. De flats zijn met de derde flat (Weverij) bovendien de enige grote gebouwen in de omgeving. Het is onbekend hoe geschikt de derde flat is en of hier soortgelijke maatregelen op stapel staan. Op basis hiervan wordt aanbevolen om in viervoud te mitigeren. De inbouwstenen zijn zowel geschikt als zomerverblijf als paarverblijf. Doordat het gebruik daarvan in tijd is gescheiden kunnen inbouwkasten ten dienste zijn van beide doeleinden. Vier van de twintig voorzieningen worden dubbel uitgevoerd om ook verblijfsmogelijkheden te bieden voor een kraamkolonie. Het aanbrengen gebeurt op aanwijzing van een deskundig ecooloog.

Figuur 15. Vivara pro IB VL 01 met een invliegopening en één verblijfsdeel.

Soort	Type verblijfplaats	Aantal	Componentie
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijf	5	20 stuks (waarvan 4 met een gekoppelde steen)
	Paarverblijf	3	

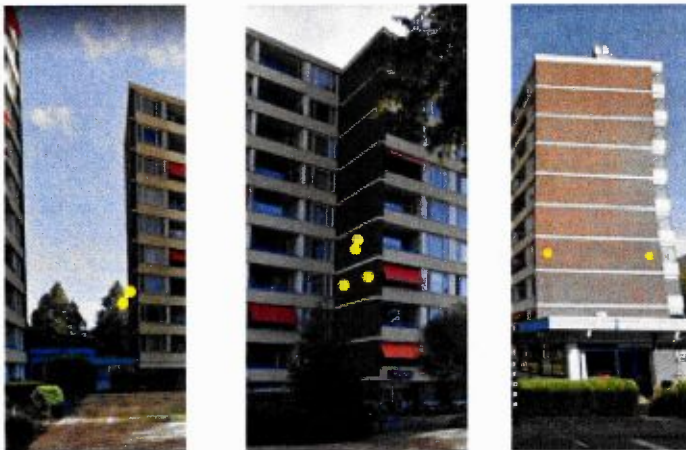

Figuur 16. Locaties aan te brengen vleermuiskasten met gevelnummer.

Figuur 17-20. Gevel 1 t/m 4 met locaties enkele of meervoudige vloermuiskasten.

Figuur 21-23. Gevel 5 t/m 7 met locaties enkele of meervoudige vloermuiskasten.

Massawinterverblijf

Het compenseren van massawinterverblijven is maatwerk. In overleg met provincie Utrecht is ervoor gekozen om op twee locaties een voorziening te creëren die kan dienen als winterverblijf. Het betreft de volgende twee locaties:

- de technische ruimte bovenin het oostelijk trappenhuis Duivenwal I (Vaarthof)
- de technische ruimte bovenin het trappenhuis Duivenwal II (Vaartzicht)

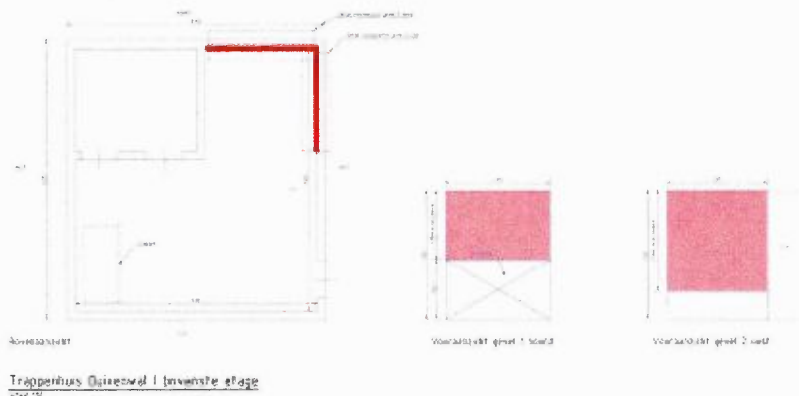

Figuur 24. Locaties van de technische ruimten (blauw).

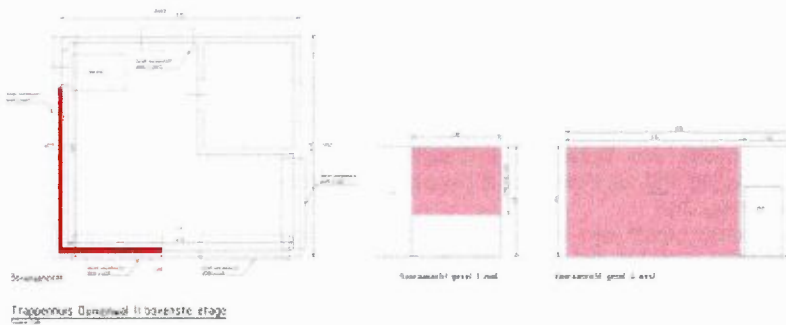
De vervangende winterverblijven worden als volgt uitgevoerd:

- In de technische ruimte wordt een voorzetwand geplaatst, welke functioneert als luchtspouw. De wand wordt daarbij zo mogelijk de hoek omgezet.
- De wand bestaat uit zeven op elkaar gemonteerde platen. Zo wordt een grote multi-gelaagde kast, die om de hoek verbonden is, gevormd. Dit geeft gradiënten in microklimaat en kans voor vlemuizen om zich te verplaatsen.
- Doorgangen tussen platen worden onder in en verspringend gerealiseerd, zodat dieren tussen de 'splaten' kunnen verplaatsen.
- Bovenkant van de kasten is dicht om warmte vast te houden en donkerte te garanderen, onderkant is open. Plastic zeil op vloer wordt toegepast ter monitoring en eenvoudiger schoonhouden.
- Er wordt gebruik gemaakt van OSB platen, omdat deze ruw zijn.
- Van de technische ruimte van Duivenwal I (Vaarthof) wordt de noordoosthoek gebruikt (fig. 25), bij Duivenwal II (Vaartzicht) wordt de zuidwesthoek gebruikt (fig. 26).
- In de technische ruimten wordt een temperatuur- en luchtvochtigheidslogger aangebracht waarvan de sensor in het winterverblijf is geplaatst.
- Het gebruik van de voorzieningen wordt om de twee jaar gecontroleerd.
- In de technische ruimten wordt op de wand van de voorzieningen aangegeven wat de functie van de constructie is en hoe moet worden gehandeld om verstoring te voorkomen.
- Bij wijzigingen van het gebruik van de technische ruimten die een hoog geluidsniveau tot gevolg hebben wordt een geluidsisolerende wand geplaatst.

In bijlage II is een tekening met foto's opgenomen van de beschikbare ruimte in de technische ruimtes boven de trappenhuizen.

Figuur 25. Plaatsing van het winterverblijf (rood) in Duivenwal I.

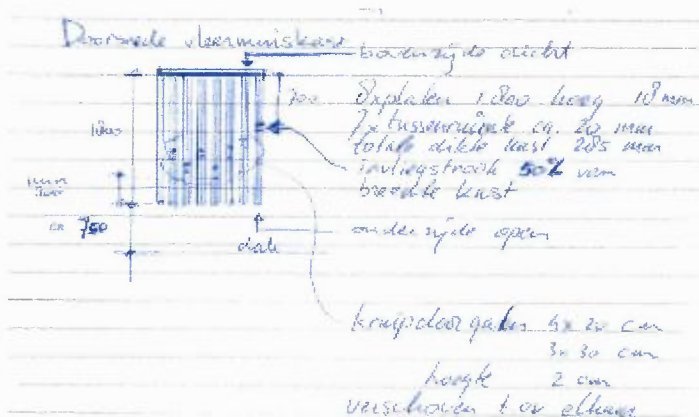

Figuur 26. Plaatsing van het winterverblijf (rood) in Duivenwal II.

Ter illustratie zijn hieronder een aantal afbeeldingen opgenomen van een voorbeeld van een dergelijke kast welke aangebracht is in utiliteitsgebouwtjes bovenop het provinciehuis in Zwolle. De kast wordt volgens hetzelfde principe gebouwd. De kasten worden toegankelijk gemaakt via twee boven elkaar gelegen horizontale spleten in de gevel van het trappenhuis ter hoogte van de kasten. De invliegspalten krijgen een breedte van vijftig centimeter en een hoogte van drie centimeter. De exacte locatie is nader te bepalen. In figuur 19 is een mogelijke plaatsing als voorbeeld weergegeven.

Figuur 27. Winterverblijfsvoorziening (in aanbouw) in het provinciehuis in Zwolle met de verbindingsspleten tussen de ruimten.

Figuur 28. Technische schets van de winterverblijfsvoorziening in het provinciehuis in Zwolle; voorziening Duivenwal wordt op dezelfde wijze vormgegeven.

Figuur 29. Oostzijde technische ruimte van Duivenwal I met mogelijke plaatsing invliegspleten winterverblijf (niet op schaal).

7.3 Staat van
instandhouding

De Gewone dwergvleermuis is een algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort. Het plangebied speelt geen sleutelrol in het netwerk van de Gewone dwergvleermuis in Veenendaal. Het winterverblijf is relatief klein en in de omgeving zijn verschillende vergelijkbare winterverblijven gevonden. Op grond van de beschikbare alternatieven, te realiseren voorzieningen en de periode en wijze van uitvoering is een negatief effect op de Gewone dwergvleermuis uit te sluiten.

NOTITIE

PROJECT : Duivenwal Veenendaal
PROJECTNUMMER : P13-0298
ONDERWERP : Aanvulling aanvraag Z-WNB-RI-REG-2019-0839
DATUM : 27 mei 2019
OPGESTELD DOOR : ██████████ ██████████ ██████████ ██████████

1.1 Aanleiding en doel

Voor de renovatie en verduurzaming van een tweetal flatgebouwen aan de Duivenwal in Veenendaal is bij Provincie Utrecht een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Deze aanvraag is bekend onder nummer Z-WNB-RI-REG-2019-0839. Bij de behandeling van de aanvraag zijn een aantal vragen gesteld. Daarnaast is de wens om een tweede planning toe te voegen, omdat de uitvoeringstermijn nog niet definitief is. Doel van deze notitie is de aanvraag aan te vullen door antwoord te geven op de gestelde vragen en een tweede (flexibele) planning op te nemen.

1.2 Toelichting op vragen

Vraag:

Er worden alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd in een nog te isoleren muren. Hoe wordt hierbij rekening gehouden met versturende effecten van de werkzaamheden? Worden de maatregelen gerealiseerd buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Reactie:

Voor het isoleren worden op regelmatige afstanden kleine gaten in de voegen geboord. Via de gaten wordt isolatiemateriaal in de spouw geblazen. Alleen het boren van de gaten gaat lokaal met veel geluid gepaard maar dit duurt slechts enkele seconden. Het is niet aannemelijk dat dit tot wezenlijke verstoring leidt mits niet in de directe omgeving van de voorzieningen geboord wordt.

Daarnaast zou het plaatsen van steigers hinderend kunnen werken op vloermuizen die van de voorzieningen gebruikmaken. Op dit moment zijn geen details van de uitvoering bekend en of deels met steigers of geheel met hoogwerkers wordt gewerkt.

De volgende beheersmaatregel wordt getroffen:

- Isolatiewerkzaamheden worden begeleid door een ecoloog. Hierbij vindt in elk geval afstemming plaats over de locatie van boorgaten en indien van toepassing inrichting steigers in relatie tot toegang tot verblijfplaatsen.

Vraag:

De maatregelen die dienen als alternatief voor de winterverblijfplaatsen worden in het rapport beschreven. Kunt u een toelichting geven op de verwachte functionaliteit van de maatregelen? Geef hierbij aan waarom er is gekozen voor deze windrichtingen. Kunnen de ruimtes vorstvrij blijven?

Reactie:

De keuze voor de zijden van de technische ruimten is voornamelijk terug te voeren op de beschikbaarheid van die muren. Op andere kanten bevinden zich technische voorzieningen langs de muur. Verder is er naar gestreefd om zoveel mogelijk variatie in exposities aan te bieden. Dit heeft geleid tot een voorziening met een noord-oost-expositie en een zuid-westexpositie. Omdat in de ruimten cv-installaties staan kan ervan uit worden gegaan dat de ruimten vorstvrij zijn.

1.3 Planning

In het activiteitenplan is als uitgangspunt genomen dat de werkzaamheden aan de flats vanaf half oktober 2019 plaatsvinden. De planning is echter nog niet definitief. Mogelijk dat de uitvoering pas in het voorjaar van 2020 start. In dat geval zal het winterverblijf ook komende winter nog kunnen functioneren. Om deze reden is het gewenst om ook een alternatieve planning toe te voegen. Als uitgangspunt hiervoor geldt de volgende tabel (deze is afgeleid van par. 7.2.1 van het Activiteitenplan).

Tabel 1: Kwetsbare periode en maatregelen.

SEIZOEN	KWETSBAAR PERIODE	REALISEREN VOORZIENINGEN	MAATREGELEN WERKEN BUITEN PERIODE
Paarverblijf	15 aug - 15 okt	6 maanden, realiseren voor half feb	<ul style="list-style-type: none">- Exclusion flaps (zie par. 7.2.2)- Minimaal 3 dagen voor isoleren spouw.- Periode aanbrengen: 15 okt - 1 nov of 1 apr - 1 aug.
Zomerverblijf	-	3 maanden in actieve seizoen	- Conform paarverblijf
Massa winterverblijf	1 nov - 15 apr.	Voor augustus (i.v.m. zwemseizoen)	- Conform paarverblijf

Op basis hiervan is de volgende flexibele planning opgesteld.

Tabel 2: Flexibele planning

START UITVOERING ISOLATIE	INDEWISTENEN ZOMER EN PAARVERBLIJF	BOUWEN MASSAWINTER-VERBLIJF	WERENDE MAATREGELEN
1 nov. 2019 - 15 apr. 2020	Voor 1 aug. 2019	Voor 15 jul. 2019	Tussen 15 okt en 1 nov. 2019
15-30 apr. 2020	Voor 15 aug. 2019	Voor 15 jul. 2020	Min. 3 dagen voor start
Mai 2020	Voor 1 sept. 2019	Voor 15 jul. 2020	Min. 3 dagen voor start
Juni 2020	Voor 1 okt. 2019	Voor 15 jul. 2020	Min. 3 dagen voor start
1 jul. - 15 aug. 2020	Voor 15 feb. 2020	Voor 15 jul. 2020	Min. 3 dagen voor start
15 aug. - 15 okt. 2020	Voor 15 feb. 2020	Voor 15 jul. 2020	Voor 12 aug. 2020
15 okt. - 1 nov. 2020	Voor 15 jul. 2020	Voor 15 jul. 2020	Min. 3 dagen voor start
1 nov. 2020 - 15 apr. 2021	Voor 1 aug. 2020	Voor 15 jul. 2020	Tussen 15 okt en 1 nov. 2020

Vanuit de uitvoering is het gewenst om het bouwen van de vervangende massa winterverblijf te combineren met de renovatiewerkzaamheden. Dit vindt namelijk plaats op grote hoogte en vraagt om een behoorlijke inzet, waarbij een kraan van 35m hoogte nodig is. Door het combineren wordt overlast geconcentreerd en kosten in de hand gehouden.

NOTITIE

Betreft
Alternatieve mitigatie bij uitwendig isoleren Duivenwal Veenendaal

Datum
11-06-2019 1^a versie

Behandeld door
[REDACTED]

Ter attentie van
[REDACTED]

Bureau
Bleijerveld

Adres: An d'ringstrijte 27
3405 JZ Aldeboom

Contact: tel 06-40569568
web www.ruimtevreeschies.nl
mail bleijerveld@ruimtevreeschies.nl

KvK 09135673
Bank NL45 TRFB 0338 4853 64

1. Inleiding

In april 2019 is bij provincie Utrecht een ontheffing aangevraagd voor het renoveren van twee flats aan de Duivenwal in Veenendaal. In de gebouwen zijn een winterverblijf en diverse paar- en kleine zomerverblijven van gewone dwergvleermuis vastgesteld. De initiatiefnemer overweegt de isolatie van de spouwmuren niet inwendig maar uitwendig uit te voeren. In dit verband is een alternatief mitigatieplan voor de paar- en zomerverblijven opgesteld.

2. Oorspronkelijke mitigatieplan

Aanvankelijk is er gekozen voor het inwendig isoleren van de spouw waardoor het mogelijk was voorafgaand aan de isolatie permanente voorzieningen in de gevel te bouwen als compensatie voor de paar- en zomerverblijven. Er zijn geen kraamkolonies gevonden, ter overcompensatie is een aantal dubbele kasten voorgesteld die als zodanig dienst kunnen doen.

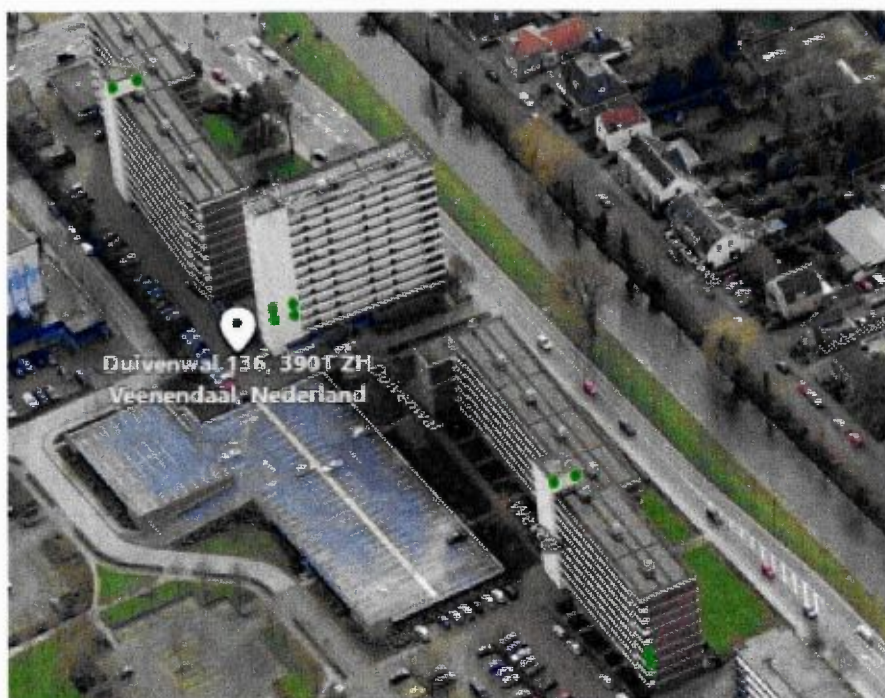
Figuur 1. Locaties aan te brengen vleermuis kasten met gevelnummer.
Bron: Activiteitenplan Duivenwal Veenendaal.

3. Mitigatieplan bij uitwendig isoleren

Bij uitwendig isoleren is het niet mogelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden permanente voorzieningen in te bouwen. Het inbouwen van de kasten is alleen mogelijk tijdens het aanbrengen van de isolatie. Dit is niet afdoende omdat er dan geen gewenningsperiode gehanteerd kan worden. Daarom worden in geval van uitwendige isolatie naast de eerder voorgestelde inbouwkasten ook tijdelijke kasten opgehangen van het type Vivara pro VK MP 01 (fig. 3). Het ophangen gebeurt voor de isolatiewerkzaamheden met inachtneming van de gestelde gewenningstermijn van drie maanden in het actieve seizoen. Voor het ophangen van de kasten is gekozen voor delen van de gebouwen die niet bij de isolatie betrokken zijn namelijk de liftkokers en de balkons. In totaal gaat het net als bij de permanente mitigatie om twintig kasten. Omdat het om tijdelijke mitigatie gaat is ervoor gekozen geen dubbele kasten te plaatsen. Bij de permanente inbouwvoorzieningen gebeurt dit wel (fig. 1).

Figuur 2. Zuidzijde flats met locaties aan te brengen tijdelijke vleermuiskasten in groen (10x)

Figuur 3. Westzijde flats met locaties aan te brengen tijdelijke vleermuiskasten in groen (10x)

Figuur 4. Vivara pro VK MP 01.

4. Winterverblijven

De compensatie van het winterverblijf staat los van de isolatiemethode. De in dit kader voorgestelde maatregelen zijn niet gewijzigd ten opzichte van het oorspronkelijke activiteitenplan.